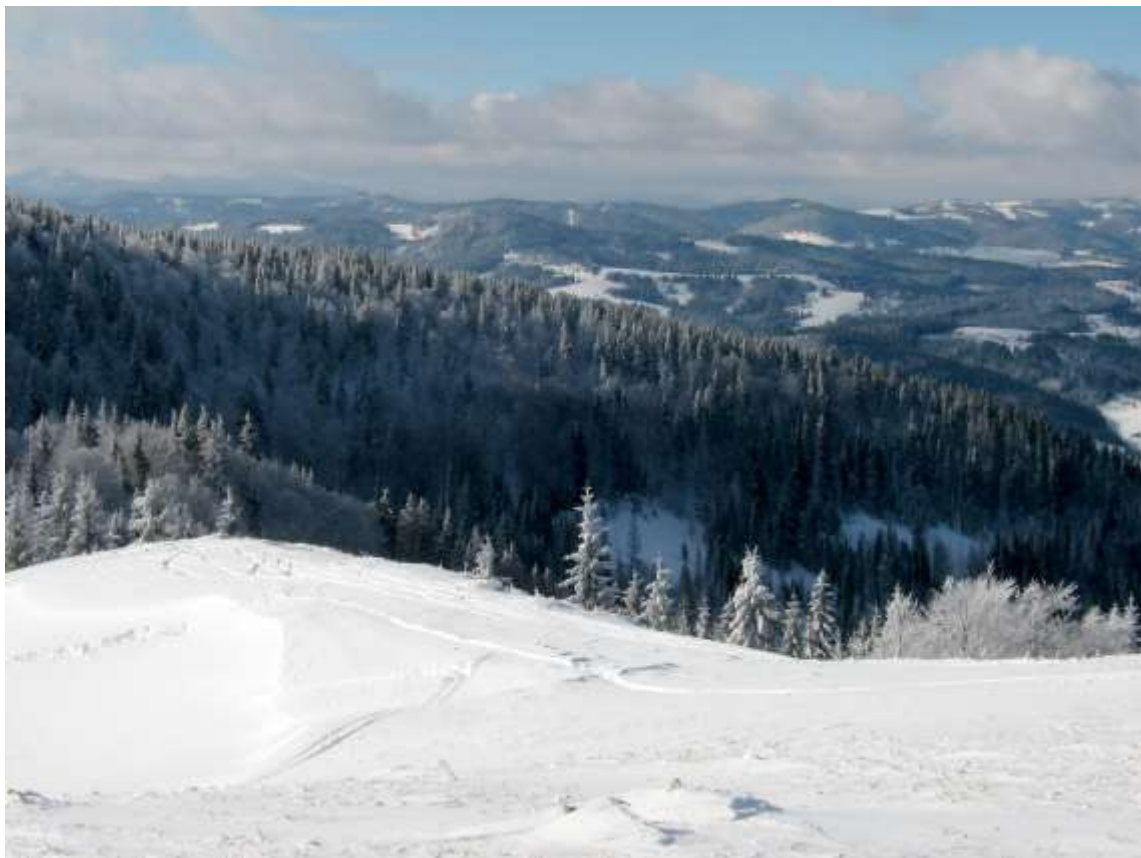

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. Г.С. СКОВОРОДИ
КАФЕДРА СУСПІЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН І ГЕОГРАФІЇ
ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД "ХАРКІВСЬКИЙ ОРГАНІЗАЦІЙНО-
МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ТУРИЗМУ"**

ГЕОГРАФІЯ ТА ТУРИЗМ

**Матеріали VI Всеукраїнської
науково-практичної Інтернет-конференції
Харківського національного педагогічного університету
ім. Г.С. Сковороди
(28 лютого - 1 березня 2023 р., м. Харків)**

**Харків
2023**

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди
Кафедра суспільно-економічних дисциплін і географії
Обласний комунальний заклад
«Харківський організаційно-методичний центр туризму»**

ГЕОГРАФІЯ ТА ТУРИЗМ

**Матеріали VI Всеукраїнської
науково-практичної Інтернет-конференції
Харківського національного педагогічного університету
ім. Г.С. Сковороди
(28 лютого - 1 березня 2023 р., м. Харків)**

**Харків
2023**

УДК: 338.48:911: 322: 314.1: 37:502:551:63: 504:379.852:811

Редакційна колегія:

О.О. Ніколаєнко – д.і.н, професор кафедри історії України Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди;

О.О. Зеленько - к.е.н, доцент, завідувач кафедри суспільно-економічних дисциплін і географії Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди;

Ю.І. Муромцева – к.е.н., доцент кафедри суспільно-економічних дисциплін і географії Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди.

С.В. Некос – к.г.н, доцент кафедри суспільно-економічних дисциплін і географії Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди;

П.І. Лоцман – к.г.н, доцент кафедри суспільно-економічних дисциплін і географії Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди;

В.Д. Холодок – к.наук з держ управління, директор обласного комунального закладу "Харківський організаційно-методичний Центр Туризму";

Т.Г. Гуцан – к.п.н., доцент кафедри суспільно-економічних дисциплін і географії Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди

Т.С. Коптева – доктор філософії зі спеціальності 103 Науки про Землю, викладач кафедри суспільно-економічних дисциплін і географії Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди

*Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди
протокол № 3 від 15.03.2023*

Географія та туризм: Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди (28 лютого - 1 березня 2023 р., м. Харків) / за заг. ред. Муромцевої Ю. І. Харків: ХНПУ ім.Г.С.Сковороди, 2023. – 684 с.

У збірнику представлено матеріали, присвячені актуальним питанням сучасної географічної науки та туризмознавства.

Розглянуто освітні тенденції у галузях географії та туризму, проблеми природничої географії, висвітлення реалізації Сталого розвитку в екологічній, економічній та соціальній сферах, розглянуто питання про стан і розвиток туризму в світі та Україні, перспективи післявоєнного відновлення і використання туристичних ресурсів, природної та культурно-історичної спадщини України.

Для викладачів, аспірантів, магістрів, студентів вищих навчальних закладів.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, наявність плагіату, імен власних та інших відомостей.

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, 2023

ЗМІСТ

Розділ 1. Нові виклики та тенденції в сучасній системі освіти України й світу

<i>Л. Б. Заставецька, Т. Б. Заставецький, О.О. Семеген</i> , ЗАСТОСУВАННЯ ПІДХОДІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В СИСТЕМІ ШКІЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ.....	12
<i>Т. Г. Сокол, Г. П. Шука</i> ПРОБЛЕМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....	20
<i>Т. Г. Назаренко</i> ІНТЕГРАЦІЯ В ШКІЛЬНІЙ ГЕОГРАФІЧНІЙ ОСВІТІ	24
<i>С. В. Гришко, Т. В. Зав'ялова</i> ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ.....	28
<i>Т. Karpenko, O. Sakhnovska</i> EXAMINATION SYSTEM IN MODERN CHINESE EDUCATION	33
<i>В. С. Яценко</i> МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЗДОБУВАЧАМ ОСВІТИ ЯК ПРОВОДИТИ ЕКОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	38
<i>М. І. Харламов</i> ФОРМУВАННЯ ГУМАНІТАРНОЇ КУЛЬТУРИ В ПРОЦЕСІ ОСВІТИ	48
<i>І.М. Логовський</i> ВИКОРИСТАННЯ ДІЛОВИХ ІГОР В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОЛІТОЛОГІЯ»	51
<i>О. М. Хорошев</i> ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ОСВІТИ.....	54
<i>Л. А. Прохорова, О. В. Непша</i> ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З ГЕОЛОГІЧНИМИ КОЛЕКЦІЯМИ В ШКІЛЬНОМУ КУРСІ ГЕОГРАФІЇ	60
<i>А. А. Проценко, О. В. Котова, Г. П. Суханова, О. Г. Кириєнко</i> МОТИВАЦІЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ДО ЗАНЯТЬ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧИМ ТУРИЗМОМ.....	66
<i>Є. С. Ємельянова</i> ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	69
<i>Е. Т. Соколова, А. К. Свиріденко</i> ГЕЙМІФІКАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ.....	72
<i>В. І. Тригуб Р. В. Деде</i> КЛАСИЧНІ УНІВЕРСИТЕТИ УКРАЇНИ: ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ТА СЬОГОДЕННЯ.....	76

<i>В. З. Мисько, Т. В. Недра</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ГЕОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ВИХОВАНЦЯМИ ТУРИСТСЬКО-КРАСЗНАВЧОГО ТА ЕКОЛОГО-НАТУРАЛІСТИЧНОГО ВІДДІЛІВ ПЗО.....	84
<i>V. Vlasenko</i> THE ROLE OF FOREIGN LANGUAGES FOR THE CAREER IN TOURISME AND THE STUDENTS EXCHANGE PROGRAMS.....	92
<i>S. Tokar, Y. Yemelyanova</i> THE IMPORTANCE OF FOREIGN LANGUAGE SKILLS IN THE TOURISME SECTOR.....	97
<i>В. Д. Попов</i> ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ГЕОГРАФІЇ.....	103
<i>Д. П. Демчук-Маригіна</i> МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СЕРВІСУ LEARNING APPS ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ГЕОГРАФІЇ В ШКОЛІ.....	110
<i>А. Е. Мікаїлов</i> ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ УМІНЬ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ ШЛЯХОМ ЗАСВОЄННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	119
<i>Г-М. С. Колесник</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНОГО ГУРТКА В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	124
<i>Б. В. Голубничий, І. С. Красільник</i> ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ТУРИЗМУ	128
<i>В. К. Бабич</i> ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВО НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	135
<i>О. В. Скорогод</i> СТРУКТУРА ТА СУЧАСНИЙ СТАН БРИТАНСЬКОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ.....	140
<i>С.І. Сімакова</i> СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	146
<i>Д.О. Грабчак</i> ІНТЕРНЕТ РЕСУРСИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	152

Розділ 2. Природнича географія та науки про Землю

<i>В. О. Фесюк</i> МЕТОДИКА ТА ПРАКТИКА ДОСЛІДЖЕННЯ ЕВТРОФІКАЦІЇ ОЗЕР З ВИКОРИСТАННЯМ ДАНИХ ДЗЗ.....	157
<i>С. В. Буднік</i> ДИНАМІКА ПО ДОВЖИНІ ТА У ЧАСІ МУТНОСТІ ВОДИ У РІЧЦІ СЛУЧ.....	161
<i>В. М. Петлін</i> ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРИРОДНИЧОЇ ГЕОГРАФІЇ ЯК ОСНОВА ВИОКРЕМЛЕННЯ ТУРИСТИЧНО-ГЕОГРАФІЧНИХ РЕСУРСІВ.....	168
<i>Р.Ю.Шевченко</i> КОНЦЕПЦІЯ СТВОРЕННЯ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ІНФРАСТРУКТУРОЮ ГЕОПРОСТОРОВИХ ДАНИХ КАРТОГРАФІЧНОГО РЕСУРСУ ІНТЕРНЕТУ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ (НАЦІОНАЛЬНОГО ГЕОПОРТАЛУ ПЗФ УКРАЇНИ).....	172
<i>Н.С. Новотарська, О. В. Лазарева</i> ЕВОЛЮЦІЯ ГЕОДЕЗІЇ ЯК НАУКИ ПРО ЗЕМЛЮ.....	182
<i>T. Basiuk, M. Yakovyshyna, A. Guzyuk</i> DEVELOPMENT OF GEO-TOURISM ON THE EQUIPMENT AS A PREREQUISITE FOR THE CREATION OF GEOPARKS.....	187
<i>А.С. Іващенко, О. В. Лазарева</i> РОЛЬ ГЕОДЕЗІЇ ЯК НАУКИ ПРО ЗЕМЛЮ У ПІСЛЯВОЄННІЙ ВІДБУДОВІ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ.....	198
<i>О. В. Непша, А. В. Дьячкова, Л. І. Дьячкова</i> ФІЗИКО-ХІМІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ҐРУНТІВ АГРОПІДПРИЄМСТВА «РОЗІВКА» МЕЛІТОПОЛЬСЬКОГО РАЙОНУ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	201
<i>В. В. Чаленко, Л.В. Недострелова</i> СЕЗОННІ КОЛИВАННЯ КІЛЬКОСТІ ДНІВ З ТУМАНАМИ В ОДЕСІ.....	206
<i>Т. С. Павловська, О. В. Пархомук, О. Є. Нікон</i> ТРИВАЛІСТЬ І ЧАСОВІ РАМКИ КЛІМАТИЧНИХ СЕЗОНІВ НА МЕТЕОСТАНЦІЇ МАНЕВИЧІ (ВОЛИНСЬКА ОБЛАСТЬ).....	209
<i>Т.А. Музика, Л.В. Недострелова</i> ПРОСТОРОВИЙ РОЗПОДІЛ ВОЛОГОСТІ ПОВІТРЯ НА ТЕРИТОРІЇ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	215
<i>Т. Д. Прилуцька, П. І. Лоцман</i> СПРИЙНЯТТЯ ЛАНДШАФТУ.....	219

Розділ 3. Реалізація екологічної складової Сталого розвитку та подолання наслідків військових дій в Україні.

<i>І. В. Гукалова</i> ПЛАНУВАННЯ ВІДНОВЛЕННЯ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ: АКТУАЛЬНІ ПРОЦЕСИ.....	224
<i>І. М. Постернак, С. О. Постернак, О. С. Постернак</i> РЕАЛІЗАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СОНЯЧНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ.....	231
<i>І. К. Нестерчук, В. В. Саволюк</i> ГЕОЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА РОЗРОБЛЕННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ЗБАЛАНСОВАНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ.....	241
<i>Ж. І. Бучко, А-Р. В. Чубата</i> РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ У НАЦІОНАЛЬНОМУ ПРИРОДНОМУ ПАРКУ «ДНІСТРОВСЬКИЙ КАНЬЙОН».....	245
<i>О. М. Левада, Я. Ю. Непша</i> СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	250
<i>Л. М. Горбач, В. В. Горбач, Н. М. Мельчук</i> ГЛОБАЛЬНІ ЕКОЛОГІЧНІ ВИКЛИКИ: ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ.....	257
<i>Т. С. Коптєва</i> БЕЗПЕРЕРВНА ДІЯ ГІРНИЧОДОБУВНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ НА ЛАНДШАФТНУ ОРГАНІЗАЦІЮ КРИВОРІЗЬКОЇ ЛАНДШАФТНО - ТЕХНІЧОЇ СИСТЕМИ.....	264
<i>О. В. Скорогод</i> СУЧАСНИЙ РІВЕНЬ ВИДОБУТКУ КОРИСНИХ КОПАЛИН В ШАХТАХ УКРАЇНИ ТА ЙОГО ПОРІВНЯННЯ З КРАЇНАМИ СВІТУ.....	271
<i>С. Г. Мельниченко</i> ХАРАКТЕРИСТИКА РИБНОГО РІЗНОМАНІТТЯ ВОДНО-БОЛОТНИХ УГІДЬ ДНІПРОВСЬКОГО ЕКОЛОГІЧНОГО КОРИДРУ В МЕЖАХ УКРАЇНИ.....	275
<i>І.К. Нестерчук, П. І. Кривець</i> ГЕОГРАФІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО (ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ) В МЕЖАХ КОРОСТЕНСЬКОГО РАЙОНУ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	284
<i>С.В. Добровольська</i> ПЕРСПЕКТИВИ ПРОМИСЛОВОЇ РОЗРОБКИ АНАДОЛЬСЬКОГО РІДКОЗЕМЕМЕЛЬНОГО РОДОВИЩА ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ВПЛИВУ ВИДОБУТКУ КОРИСНИХ КОПАЛИН НА ДОВКІЛЛЯ.....	287

Розділ 4. Реалізація соціально-економічної складової Сталого розвитку та подолання наслідків військових дій в Україні

<i>Г.С. Кашина, Н.В. Писаренко</i> ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ	292
<i>С.В. Білоус, Т.Б. Завадовський, Н.М. Лемега</i> СФЕРА ПОСЛУГ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОВЛЕННЯ.....	297
<i>О. О. Афоніна</i> ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОКАЗНИКІВ СМЕРТНОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ.....	303
<i>Ю. І. Муромцева</i> НАСЛІДКИ МІГРАЦІЙ В УКРАЇНІ, ЗУМОВЛЕНИХ РОСІЙСЬКОЮ АГРЕСІЄЮ 2022 РОКУ	308
<i>Т.Карпенко, А. Тertychna</i> PROBLEMS OF GENDER EMPLOYMENT IN THE LABOR MARKET OF UKRAINE.....	317
<i>Л. С. Безугла, М. В. Дворніков,</i> РЕВІТАЛІЗАЦІЯ ІНДУСТРІАЛЬНОЇ ГЕОТУРИСТИЧНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ.....	323
<i>А. М. Іванов</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ТА РЕКРЕАЦІЇ.....	326
<i>Н. В. Якименко-Терещенко, В. Д. Холодок</i> СТІЙКИЙ ТУРИЗМ ТА РОЗВИТОК.....	333
<i>Д. В. Кузьмін, С. З. Весперіс</i> ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ НА ПОВЕДІНКУ КІНЦЕВОГО СПОЖИВАЧА ПОСЛУГ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ 4.0.....	336
<i>Н. В. Мельник, А. В. Мельник, Р. Є. Качаровський</i> ЛІКУВАЛЬНО-ОЗДОРОВЧИЙ НАПРЯМ ПОСТКОНФЛІКТНОГО ТУРИЗМУ ІВАНО-ФРАНКІВЩИНИ.....	342
<i>В. Р. Монастирський, Н. М. Ганич, О. М. Гаталяк</i> СТАНОВЛЕННЯ КУОРТУ ШАЯН НА РИНКУ ЛІКУВАЛЬНО-ОЗДОРОВЧИХ ПОСЛУГ	351
<i>А. В. Ільницька, Г. В. Омельчак</i> КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ ЛІКУВАЛЬНО – РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ТУРИЗМУ В ТУРИСТИЧНІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ	357
<i>В. С. Малигіна, В. І. Ячмін</i> ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРНЕТУ У СФЕРІ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ	360

<i>О. В. Тхожевський, Ю. Б. Миронов</i> ВНУТРІШНІЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОВЛЕННЯ СФЕРИ ТУРИЗМУ.....	365
<i>О. В. Лелюк</i> МОЖЛИВОСТІ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	368
<i>І. Р. Рудакевич</i> ГЕОПРОСТОРОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ МІСЬКОГО ЕЛЕКТРИЧНОГО ТРАНСПОРТУ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	374
<i>О. А. Федій, В. О. Яковенко</i> ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЦУКРОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ПОЛТАВЩИНИ.....	380
<i>І. В. Пархоменко</i> ГЕОГРАФІЯ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ШЛЮБНО-СІМЕЙНИХ ВІДНОСИН	384
<i>С. В. Загоруля</i> ТУРОПЕРАТОР «СУЗІР’Я КАРПАТ»: ЕКСКУРСІЙНІ ТА ДОДАТКОВІ ПОСЛУГИ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	389

Розділ 5. Перспективи розвитку туристичної галузі в Україні й світі

<i>І.Г. Смирнов, С.П. Запотоцький, О.О. Любіцева, Д.Ю. Гринюк</i> АМІШІ – АМЕРИКАНСЬКІ ТА УКРАЇНСЬКІ «СТАРОВІРИ»: ГЕОГРАФІЯ ПРОЖИВАННЯ ТА ПОРІВНЯННЯ ВИКОРИСТАННЯ ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ.....	392
<i>Г.Я. Ільницька-Гикавчук</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРОПЕРАТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	399
<i>В. О. Однолько</i> СТАНДАРТНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЯКОСТІ У ВІТЧИЗНЯНОМУ РОЗВИТКУ ГОСТИННОСТІ.....	403
<i>T. Karpenko, O. Lakotova, D. Shyian, D. Sopov</i> FEATURES OF THE DEVELOPMENT OF EXCURSIONS ACCORDING TO THE TOUR PROGRAMS OF TECHNOGENIC TOURISM (on the example of Kryvbas).....	409
<i>М. В. Белікова</i> ЕКСКУРСІЙНІ ТА МУЗЕЙНІ ПОСЛУГИ ПІД ЧАС ВІЙНИ: ДОСВІД УКРАЇНИ.....	413
<i>В. М. Маховка</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПОЛТАВЩИНІ.....	417
<i>Г.І. Гапоненко, К.І. Крутько</i> ПЕРСПЕКТИВИ ПОВОЄННОГО РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	422

<i>Н. А. Горожанкіна, З. В. Бойко</i> КВЕСТ-ЕКСКУРСІЯ ЯК ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСКУРСІЙНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ЛЮДЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ.....	432
<i>Т. Ю. Чайка</i> СУТНІСТЬ ТА ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ТУРИЗМУ.....	436
<i>В. А. Худавердієва</i> ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ: ВПЛИВ КОНЦЕПЦІЇ МАРКЕТИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	440
<i>Л. В. Забуранна, О. П. Трикіша</i> РОЗРОБКА ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ НА ОСНОВІ ПРИРОДНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ	450
<i>О. О. Носирєв, А. П. Литвиненко</i> ТРЕНДИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ: СВІТОВИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІРИ.....	456
<i>М. Д. Балджи, А. О. Мачулко</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АКТИВНОГО ТУРИЗМУ У ПОВОЄННИЙ ЧАС.....	461
<i>І. В. Поручинська</i> СПОРТИВНО-ПОДІЄВИЙ ТУРИЗМ ЯК СЕКТОР ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ.....	466
<i>В. А. Худавердієва, С. А. Бугай</i> МАРКЕТИНГОВІ КОМУНІКАЦІЇ В ТУРИЗМІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	469
<i>О. О. Фастовець</i> РЕГІОНАЛЬНИЙ ВЕКТОР ВІДНОВЛЕННЯ СФЕРИ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ 2022.....	479
<i>Н. М. Куреда, Є. Ю. Штена</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СВІТОВОГО КУРОРТНОГО ТУРИЗМУ	483
<i>М. В. Бєлобородова, В. І. Фірсєв</i> ОЗДОРОВЧИЙ ТА МЕДИЧНИЙ ТУРИЗМ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....	486
<i>І. О. Бориславський</i> ОСОБЛИВОСТІ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ У БОТЕЛЯХ ТА ФЛОТЕЛЯХ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	491
<i>Д. В. Шиян, Н. А. Нестеренко</i> КВІТКОВИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....	494
<i>С. М. Фіногєєва, Н. М. Колосінська</i> МОЖЛИВІСТЬ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ ЯК СКЛАДНИКА ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	499
<i>І.О. Остапчук, Я. В. Тодосан</i> РОЗРОБКА УКЕНДНИХ ВИННИХ ТУРІВ ІЗ КРИВОГО РОГУ.....	504

І. В. Чайка ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІСЦЕ-ТУРИЗМУ ТА ЙОГО ОРГАНІЗАЦІЯ.....	511
І. О. Остапчук, К. С. Лазарєва ТУРИСТИЧНІ КВЕСТИ. УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД	515
Розділ 6. Рекреаційно-туристичний потенціал України та його відновлення і використання	
С. В. Міхелі ПРИРОДНИЙ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВОЛИНСЬКОГО ПОЛІССЯ.....	524
Б. Д. Кіндратюк ДЗВОНИ ТА ДЗВІНИЦІ В АРЕАЛІ КАРПАТ І ПРИКАРПАТТЯ: РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ.....	535
М. П. Мальська, О. М. Гаталяк, Н. М. Ганич СУЧАСНИЙ ХАРАКТЕР ВИКОРИСТАННЯ ТУРИСТИЧНИХ РЕСУРСІВ ІСТОРИЧНИХ МІСТ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	547
О. С. Гончарова ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІ ТА ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ СЕЛИЩА СТАРИЙ САЛТІВ: ПРОБЛЕМИ, МОЖЛИВОСТІ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	556
В.В. Мендерецький, У.І. Недільська, М.В. Марущак ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НІГІНСЬКОГО РЕГІОНУ (КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ РАЙОН, ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ).....	562
О. Ф. Гелевера РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПРОЕКТОВАНОГО ЧОРНОЛІСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ	570
І. М. Нетробчук ПРИРОДНО-РЕКРЕАЦІЙНА СКЛАДОВА РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ В РОЖИЩЕНСЬКІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	580
Л. Б. Альтгайм ЗНАЧЕННЯ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ У ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСКУРСІЙНИХ ПОСЛУГ.....	584
І. Р. Кузик, Р. В. Фентон, К. Р. Флінта ОЦІНКА ПРИРОДНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВЕЛИКОБЕРЕЗОВИЦЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	592
Ю. І. Жук РЕСТОРАННИЙ БІЗНЕС УКРАЇНИ КРІЗЬ ПРИЗМУ ВОЄННИХ РЕАЛІЙ: ТЕНДЕНЦІЇ, ВИКЛИКИ ТА ПРОГНОЗИ.....	601

<i>О.О. Носирєв</i> ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИЙ КОМПЛЕКС ЯК СКЛАДОВА АКТИВІЗАЦІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	606
<i>А.М. Манько, Ю.В. Зінько, Х.В. Ардан</i> СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОЇ ДЕСТИНАЦІЇ СЕЛА КРИВОРІВНЯ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ У КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ СПАДЩИНИ ГУЦУЛЬЩИНИ.....	612
<i>В. Р. Монастирський, Р. В. Ганич</i> РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЧОРНОГІРСЬКОГО МАСИВУ УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ.....	620
<i>Н.В. Бакало</i> ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ МУЗЕЙНОЇ СПАДЩИНИ ПОЛТАВЩИНИ.....	633
<i>Т.М. Безрукова</i> НІМІ СВДКИ БІОГРАФІЇ ГЕНІЯ. ПАМ'ЯТНИКИ ТА ПАМ'ЯТНІ ЗНАКИ, ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЖИТТЯМ І ДІЯЛЬНІСТЮ Г.С. СКОВОРОДИ НА ТЕРИТОРІЇ ХАРКІВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	638
<i>С.Є. Краснік</i> РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КРАСНОГРАДСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	657
<i>Л. А. Бондаренко, Б. О. Бочинський</i> ВИКОРИСТАННЯ ІТ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ.....	664
<i>О. О. Носирєв, А. А. Чернат</i> СТРАТЕГІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	671
<i>І. В. Левченко</i> СВІТОВИЙ ДОСВІД ВІДНОВЛЕННЯ ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТАНАЦІЙ.....	677
<i>Є. Р. Сенічкіна</i> СТАН ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЛІКУВАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ТА ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ УКРАЇНИ.....	681

науки України від 03 серпня 2022 року № 698). 2022. URL:
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.geography-10-11-standart.pdf>

18. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року Указ Президента України; Стратегія від 25.06.2013 № 344/2013. URL :
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013?find=1&text=%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA#w1_5.

19. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України №722/2019. URL :
<https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825>.

20. Національна парадигма сталого розвитку України / за заг. ред. академіка НАН України, д.т.н., проф., засл. діяча науки і техніки України Б. Є. Патона. Київ : Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України», 2012. 72 с.

УДК 37.013«364»(477)(063)

*Тетяна Георгіївна Сокол, к.пед.н., доцент,
доцент кафедри спеціальних туристичних дисциплін.
Академія праці, соціальних відносин і туризму, м. Київ*

*Галина Петрівна Шука д.пед.н., професор,
професор кафедри географії та туризму,
Закарпатський угорський інститут ім. Ф.Ракоці II, м. Берегове*

ПРОБЛЕМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Діджиталізація різних сторін функціонування сучасного суспільства вплинула також на розвиток сучасної вищої освіти, що знайшло відображення, зокрема, у широкому використанні дистанційної форми навчання. Цьому сприяла не тільки світова пандемія ковіду, але й позитивні сторони технології

дистанційного навчання. Так, дистанційній формі навчання притаманна низка позитивних рис, не властивих традиційній формі навчання off-line. Це створення принципово нового, глобального освітнього простору через доступність навчання без обмежень в часі і просторі, можливість використання багатьох джерел інформації, підвищення ступеню самоорганізації слухача, розвиток його творчого потенціалу, рівні можливості одержання освіти незалежно від місця перебування та стану здоров'я студентів [1].

В Україні на розвиток і поширення системи дистанційної освіти активно вплинули військові дії на території нашої країни. Через війну, розв'язану росією проти України, багато українців були змушені покинути місця свого постійного проживання, рятуючись від небезпеки і переїхати в інші, безпечніші регіони або й за кордон. Так, за деякими даними до інших країн переїхали 26 000 викладачів і 670 000 учнів різних рівнів навчання [2]. Росіяни знищують освітню інфраструктуру. Тільки за січень 2023 року держава-терорист пошкодила 3051 заклад освіти, з них – 420 зруйновано повністю [3]. За таких умов значення дистанційної освіти зростає. І хоча питання розвитку дистанційної освіти останнім часом розглядалися багатьма науковцями та педагогами, але в умовах війни, перманентного оголошення тривоги, енергетичної кризи ці умови чим далі ускладнюються і ставлять перед педагогічною спільнотою нові проблеми, що вимагають термінового вирішення.

Енергетична криза призвела до необхідності виділення різним областям України певних лімітів на використання електрики і, відповідно, до періодичних відключень світла, що не завжди співпадає по регіонах, в яких знаходяться викладач і студенти. Крім того, нажаль, графіків відключень світла не завжди дотримуються, а також існує можливість так званих аварійних відключень. Все це дуже ускладнює створення та виконання постійного графіку занять. Для навчальних контактів можуть бути використані мобільні телефони або система Wi-Fi, зокрема, в найближчих пунктах, де світло залишається. Але

це створює додаткові труднощі для викладача стосовно використання наочності в лекції і для студентів, які змушені перепідключатися. Тому часто розклад стає «плаваючим», зростає значення створення додаткових контактних майданчиків спілкування викладача і студентів, наприклад, у додатках Вайбер або Телеграм, які мають значне поширення. В Україні застосунок Viber встановили 97% власників смартфонів, а кількість активних користувачів Telegram в січні 2021 року перевищила 500 мільйонів щомісяця [4].

Труднощі дистанційного навчання в часи війни посилюють значення самоосвіти, індивідуального підходу до навчання. Фактично, саме навчання перетворюється на індивідуальне. І важливою умовою успішності такого навчання стає сумлінне ставлення до нього самих здобувачів, їхнє прагнення до знань, сформованість навичок самостійної роботи з матеріалом. А робота викладача великою мірою передбачає не стільки подачу знань, скільки консультування, методичну допомогу учням в освоєнні цього матеріалу. На перший план виходить створення сучасних навчально-методичних матеріалів, підручників, посібників, хрестоматій тощо. Створення нового типу підручників і посібників, зокрема, електронних, як зазначається в нормативних документах Міністерства освіти і науки України, «потребує принципової перебудови структури і змісту навчальної книги, наповнення її відповідними засобами організації навчальної діяльності, переорієнтації з виконання інформаційно-репродуктивної функції на діяльнісну, вмотивовану на ініціативу та самостійність учнів» [5].

В сучасних умовах не всі студенти можуть брати постійну участь у навчальних заняттях, що спричинено низкою причин як об'єктивного, так і, нажаль, суб'єктивного характеру, обумовлених зміною пріоритетів і низьким рівнем вмотивованості слухачів. Це вимагає також зміни методів контролю і оцінки результатів навчання в бік диференційованого підходу до їх оцінювання. На основі рефлексії власного педагогічного досвіду можна запропонувати такий підхід. Студентам пропонується низка поточних та підсумкових завдань

– від найпростіших, репродуктивних (тести, теоретичні питання, практичні завдання середнього ступеню складності тощо) до складних, творчих (аналітика, проекти, вирішення більш складних практичних завдань тощо), від виконання яких залежить рівень оцінки в балах. Відповідно, високі бали можуть отримати здобувачі, які небайдуже і творчо підходять до предмету, демонструють високий рівень сформованості компетентностей. У всіх інших формуються тільки базові знання і компетентності з відповідною оцінкою у нижчих балах.

Таким чином, можна зазначити, що вища професійна освіта в Україні в часи війни має вирішувати цілу низку проблем, пов'язаних з організацією дистанційної освіти в умовах енергетичної кризи і еміграції, з підвищенням індивідуалізації та самоорганізації навчання, з необхідністю створення навчальних матеріалів нового типу та диференціації методів контролю, що потребує подальшого дослідження і визначення шляхів їх вирішення.

Література

1. Прибилова В.М. Проблеми та переваги дистанційного навчання у вищих навчальних закладах України. / Проблеми сучасної освіти. Випуск № 4. 2013. URL: <https://periodicals.karazin.ua>article>download>
2. Навчатись завжди: як зміниться українська освіта після війни. URL: <https://mind.ua › openmind › 20242872-navchatis-zavz>
3. «Освіторія» – онлайн-медіа про освіту та виховання. URL: <https://osvitoria/media>
4. Вікіпедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
5. Наказ Міністерства освіти і науки України № 1183 від 31.10.2018 р. «Про затвердження Інструктивно-методичних матеріалів для проведення експертами експертиз електронних версій проектів підручників». URL: <https://imzo.gov.ua>

Наукове електронне видання

ГЕОГРАФІЯ ТА ТУРИЗМ

**Матеріали VI Всеукраїнської
науково-практичної Інтернет-конференції
Харківського національного педагогічного університету
ім. Г.С. Сковороди
(28 лютого 2023 - 1 березня р., м. Харків)**

Матеріали подаються в авторській редакції.
Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності несуть автори.

**Відповідальний за випуск Зеленько О.О.
Комп'ютерна верстка: Тагільцева Н.В.
Коректор: Муромцева Ю.І.
Фото обкладинки Муромцева Ю.І.**

Ум. друк. арк. 30,9

Державний вищий навчальний заклад
Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди
м. Харків, 61002
вул. Алчевських, 29.